

Vezetői program

**Autizmus Alapítvány Általános
Iskolája**

2022-2026

Készítette: Ószi Tamásné

Budapest, 2022. 11.15.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1.Helyzetelemzés	4
1. 1. Az iskola és környezete	4
1. 2. Létszámadatok	4
1. 3. Személyi feltételek	4
1. 4. A szakmai munka	6
1. 5. Tárgyi feltételek.....	8
1. 6. Az oktató-nevelő munka eredményei.....	9
1. 7. Kapcsolataink	10
1. 8. Pályázatok.....	11
2. Vezetői program	13
2. 1. Gazdálkodás.....	13
2. 2. Kiemelt pedagógiai feladatok.....	14
2. 3. A köznevelési törvény által meghatározott feladatok .	14
2. 4. Új kihívások és lehetőségek.....	14
2. 5. Infrastrukturális fejlesztési feladatok.....	16
Összegzés.....	16

Bevezetés

1991 januárjában kezdtem el gyógypedagógusként dolgozni az Autizmus Alapítvány Kísérleti Iskolájában, melynek jogutódja az Autizmus Alapítvány Általános Iskolája. Vezetői feladatokat 2001 óta látok el az Autizmus Alapítványnál.

Iskolánk 1989 óta működik Magyarországon, e területen elsőként alapított, autizmus-specifikus köznevelési intézményként. Az Autizmus Alapítvány a Művelődési és Közoktatási Minisztérium megbízásából 1991-től-2001-ig vezette azt a 10 éves országos kísérleti programot, melynek eredményeként autizmus-specifikus ellátó helyek alakultak ki a köznevelés rendszerében, valamint OKI mintatantervek készültek a szakterület számára. E fejlesztő munka eredményeként terjedt el továbbá azoknak az autizmus-specifikus fejlesztő eszközöknek az alkalmazása, melyek segítségével hatékonyan kompenzálhatók az autizmusból fakadó szociális-kommunikációs és kognitív deficitek. A 2000/2001. tanévtől az intézmény Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményként működött, vállalva képzési kötelezett, integrált és korai fejlesztést igénylő gyermekek ellátását, valamint egyéb szakszolgálati feladatok, illetve szakmai szolgáltatás ellátását az autizmus területén. A Köznevelési Törvény hozta változások miatt a 2013/2014-es tanévtől gyógypedagógiai általános iskolaként folytathatjuk munkánkat, hiszen az intézmény mérete nem tette lehetővé külön intézményegység kialakítását a szakszolgálati feladatok ellátására. Az intézmény 2009 óta az ELTE BGGYK autizmus szakirányának gyakorlóléhelye.

Célunk a folyamatos szakmai megújulás, valamint az elmúlt több, mint 30 évben felhalmozódott tudás és tapasztalat átadása az érintett családok és a területen dolgozó szakemberek számára.

Jelen helyzetelemzés alkalmas arra, hogy összegezze eddigi eredményeinket, és rávilágítson azokra a területekre, amelyek a következő öt év vezetői programját határozhatják meg.

1.Helyzetelemzés

1. 1. Az iskola és környezete

Intézményünk csendes, családi, kertvárosi jellegű környezetben, két földszintes épületben működik. Szerencsés körülmény, hogy tömegközlekedéssel és gépkocsival egyaránt jól megközelíthető, mivel tanulóink Budapest minden részéből, illetve Pest megyéből is érkeznek. Családjaink számára ez az egyénre szabott, sérülés-specifikus ellátást nyújtó intézmény jelent megnyugtató megoldást gyermekük fejlesztésében. Iskolánk az Autizmus Alapítvány intézményegységeivel szoros együttműködésben dolgozik, ami az egységes szemlélet és közös szakmai munka mellett fizikai közelséget és az infrastruktúra optimális kihasználását is jelenti.

1. 2. Létszámadatok

Iskolánk tanulói létszáma az intézmény megalakulása óta kb. 20 fő. Az Autizmus Alapítvány által kidolgozott szakmai koncepciónak megfelelően az autizmus teljes spektrumán fogadunk olyan tanulókat, akik speciális oktatási környezetre és intenzív egyéni fejlesztésre szorulnak viselkedési tüneteik és fejlődési elmaradásuk miatt. A 2022/2023-as tanévben a tanulói létszám 20 fő. Az iskolában a következő osztályok működnek: 1 összevont alsó tagozatos osztály, 2 összevont felső tagozatos osztály. Az osztályokat további csoportokra bontjuk a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően. A tanulócsoporthoz létszáma: 2-5 fő.

1. 3. Személyi feltételek

Intézményünk szakember ellátottsága kifejezetten magas szintű, akár az itt dolgozó kollégák képzettségét, akár létszámát tekintve. Az átlagos tanuló-pedagógus arány 2:1. Erre feltétlenül szükség is van, hiszen iskolánkban magas gondozási szükségletű, az autizmus spektrumán súlyosan érintett tanulókat látunk el, akik esetében a fejlődés kulcsa az intenzív egyéni fejlesztés.

2022-ben 7 főállású gyógypedagógus és, 8 gyógypedagógiai asszisztens vesz részt a gyermekek közvetlen ellátásában és a módszertani feladatok megvalósításában. A tantestület további fontos jellemzője, hogy az utóbbi években meghatározó, igen tapasztalt kollégák mentek el intézményünkéből, egyrészt a magánszférába, másrészt a felsőoktatásba, így a tantestület jelenleg kb. 50%-ban 30 év alatti, fiatal szakemberek alkotják. A tapasztaltabb és kevésbé

tapasztalat munkatársak aránya a korábbi évekhez képest kedvezőtlenül alakul, a jövőben fontos cél a fluktuáció megelőzése.

A munkatársak közül már hat gyógypedagógus rendelkezik autizmus spektrum pedagógiája szakirányú diplomával. Az itt dolgozók folyamatosan képzik magukat, két gyógypedagógiai asszisztensünk jelenleg is BA szintű autizmus szakirányú képzésben vesz részt. Vezető munkatársaink oktatóként és gyakorlatvezetőként is dolgoznak ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar BA szintű és posztgraduális autizmus kurzusában. A fentiekén kívül nagyon fontosnak tartjuk az intézményen belüli és kívüli módszertani továbbképzést, rendszeres esetmegbeszélést.

Szakmai szupervíziót az Autizmus Alapítvány Ambulanciája nyújt számunkra, így a gyermekpszichiátriai támogatás folyamatos, mely egyedülálló lehetőség az egészségügyi, szociális és nevelési-oktatási szempontok integrálására.

Önkéntesek bevonása

Az utóbbi évek eredménye volt az önkéntesek egyre nagyobb mértékű és rendszeres bevonása a szakmai munkába. Minden tanévben fogadunk önkénteseket, köztük szakembereket, egyetemi hallgatókat és szülőket. Segítségüket munkánk legkülönbözőbb területein vesszük igénybe, így például a külső programok megvalósításában, egyedi taneszközök elkészítésében és karbantartásában. Az önkéntesek segítségük fejében autizmussal kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásra tehetnek szert.

Technikai munkatársak

Iskolánkban egy részmunkaidős konyhai dolgozó és egy részmunkaidős gazdasági ügyintéző dolgozik. A gazdálkodási, titkársági, takarítási, műszaki-karbantartási és informatikai feladatok ellátását a fenntartó biztosítja.

1. 4. A szakmai munka

Az intézményben alkalmazott módszertan alapjai:

Egyénre szabott, egyedileg elkészített *vizuális környezeti támpontok* alkalmazása (pl. videómodellek, napirendek, folyamatábrák, viselkedési szabályok stb.)

Strukturált tanítás: régóta bizonyított tény, hogy az egyénre szabott strukturált környezet alkalmazása az egyik legfontosabb lehetőség az autizmussal élő gyermekek támogatásában. Tudományos kutatások sokasága bizonyítja, hogy az autizmussal élő személyek számára azok az információk a legértékesebbek és leginkább hozzáférhetőek, melyek térben és időben állandóak, nem tűnékenyek, láthatóvá teszik az időre, térre, emberi viszonyokra, környezeti elvárásokra és lehetőségekre vonatkozó információkat. A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a világot. A struktúra elősegíti az autizmussal élő gyermekek, felnőttek autonómiáját és önállóságát, csökkenti függőségüket más személyektől. Lehetővé teszi a tevékenység-repertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkenti a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.

Kognitív-viselkedéses megközelítés: A viselkedéses nézőpont elsősorban a tanuláselméleten alapszik, mely szerint a zavart, hiányos vagy problematikus viselkedés kialakulása és fennmaradása a személy és környezete közötti kölcsönhatás következménye. A viselkedés funkcionális analízise, mely a viselkedést pontosan leírja, majd megkísérli a viselkedés részletes elemzését, az okok feltárását, a megfelelő tanítási stratégia alapja. A kognitív-viselkedéses megközelítésen alapuló módszerek adaptív gondolkodási és viselkedési stratégiákat tanítanak.

Alternatív és augmentatív kommunikációs eszközök egyénre szabott alkalmazása: a meglévő kommunikációs repertoár kiegészül, bővül azokkal az alternatív kommunikációs eszközökkel, melyek leginkább illeszkednek a gyermek megértéséhez, spontán kezdeményezéseihez. A teljes kommunikációs folyamat lelassul, láthatóvá és a gyermek kommunikációs jelzései (pl. gesztusok, tárgyak, képek, írott nyelv) bárki számára érthetővé válik. Fontos, hogy amennyiben a gyermek jól ért és preferál valamely kommunikációs módot, a számára szóló üzeneteket is

közvetítjük ezen a csatornán, tehát az élő nyelvet egészítjük ki/helyettesítjük gesztusokkal, tárgyakkal, képekkel, írott nyelvvel.

Autizmus-specifikus módszerek, eszközök egyénre szabott alkalmazása *a szociális készségek fejlesztésében*: Babzsák Fejlesztő Program, Szociális történetek, Én-könyv, Napló, Elmeolvasás tanítása, Cat-Kit, videó-modell.

Együttműködés: Szoros kapcsolatokra van szükség az autizmussal élő gyermek életútja során mindazok között, akik valamilyen szempontból részesei annak. Ez teszi lehetővé a terápiás program töretlenségét, a fejlesztés folyamatosságát. Az autizmussal élő gyermekek, szüleik és a szakemberek partnerek a támogatási folyamatban. A szülőket egyénre szabott módszertani tanácsokkal segítjük az otthoni módszer-és eszközhasználat során. A TÁMOP 3.1.6.-11/3-2011-0004 „Táguló Világ” című pályázat keretében kialakított eszközkölcsönzőt a projekt 2013-as lezárása után folyamatosan tovább működtettük. Az eszközkölcsönzőből többek között különféle augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, a szociális képességfejlesztés eszközei, vizuális órák vehetők ki.

Szakmai tevékenységek:

A jogszabályi változásokat követve a pedagógiai program és helyi tanterv legutóbbi módosításakor az értelmileg akadályozott tanulók számára kiadott kerettantervet – 1-8. évfolyamig –, az enyhe fokban értelmi sérült tanulók számára kiadott kerettantervet – 1-8. évfolyamig –, valamint a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelveit (2020) vettük figyelembe.

Az iskola szakemberei *gyógypedagógiai gondozást, egyéni fejlesztést és tanácsadást* látnak el az Ambulanciával kooperációban. Folyamatos feladat a *szakmai, módszertani tapasztalatok továbbadása* szakemberek és szülők számára. Intenzíven fejlesztjük az autizmussal élő gyermekek nevelése-oktatása során alkalmazható módszertani eszköztárat. Ezen belül az autizmus-specifikus szoftverek bevezetése a leghangsúlyosabb az utóbbi időben. Tanulóink közül többen használnak hazai vagy nemzetközi fejlesztésű kommunikációs szoftvereket, így a DATA rendszert, a Verbalio-t vagy a NikiTalk alkalmazást.

Az AOSZ felkérésére az oktatás területén folyamatosan szakértői háttérrel biztosítunk, így például részt vettünk az egészségügyi irányelvterápiás fejezeteinek kidolgozásában, az országos autizmus stratégia előkészítésében, több alkalommal pedig szakmai egyeztetésekre delegáltunk közoktatási szakértőt.

Folyamatosan tájékoztatást nyújtunk az autizmussal kapcsolatos szakirodalomról, jogszabályi háttérről, a minőségi ellátáshoz szükséges szakmai és szervezési keretéről. Autizmus-specifikus fejlesztési terveket, taneszköz-mintákat bocsátunk rendelkezésre, segítséget nyújtunk a helyi tantervek, egyéni fejlesztési tervek autizmusra vonatkozó részeinek kimunkálásában. Tanácsadás az országban működő speciális csoportok munkatársai számára. Részt veszünk tanfolyamok, képzések kidolgozásában és lebonyolításában az Autizmus Alapítvány többi egységével együttműködésben.

1. 5. Tárgyi feltételek

Épületünk sajnos messze nem ideális, energetikai és más szempontból is felújításra szorul. Intézményünk minden más tekintetben rendelkezik az autizmus-specifikus nevelés-oktatás tárgyi feltételeivel és eszközrendszerével, eszközparkunk nívós és bőséges. Minden gyermek egyénre szabott fejlesztőeszköz csomaggal rendelkezik, mely a tanuló fejlődésével együtt változik. E mellett a csoportok összetételének változásával és az egyre korszerűbb taneszközök (többek között új infokommunikációs eszközök) megjelenésével évről-évre bővül, fejlődik az eszközrendszer. A fejlesztő eszközöket részben szakembereink fejlesztik és készítik a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően, részben megvásárolható eszközöket alkalmazunk, mely elsősorban pályázatból, adományból lehetséges. A technikai feltételek javítása érdekében az elmúlt időszakban került sor a teljes wifi lefedettség elérésére. Valamennyi tanteremben elérhető számítógép és internet a tanulók és a munkatársak számára, a korszerű tablet készülékek beszerzésére is folyamatos a tanulók számára.

A tornaszoba felszereltsége kiváló, pályázatokból és adományokból sikerült nagyméretű trambulint, golyósmedencét és egyéb szenzomotoros fejlesztőeszközöket beszerezni, de egyes eszközök, mint pl. a szobakerékpárok elhasználódtak, cseréjükre nagy szükség lenne.

Az iskola udvarán hinták, mászóka és homokozó és egyéb játékszerek állnak rendelkezésre, ezek cseréje, korszerűsítése fontos és folyamatos feladat.

A bútorzat és a berendezés minden erőfeszítésünk ellenére folyamatosan amortizálódik, új bútorok beszerzésére alapvetően adomány és pályázat útján nyílik lehetőségünk. A belső terek

kialakításánál legfontosabb szempontunk a baleset megelőzés és a fizikai biztonság elérése, valamint a zavaró szenzoros ingerek minimalizálása.

1. 6. Az oktató-nevelő munka eredményei

Intézményünk jellege, tanulói összetétele nem teszi lehetővé a központi kompetenciamérésekben való részvételt.

A tanulmányi eredmények, továbbtanulással kapcsolatos adatok sem igazán alkalmasak arra, hogy következtetéseket vonhassunk le az intézményi munka hatékonysága tekintetében, mivel az autizmus spektrumán súlyosan érintett diákok középiskolai ellátása jelenleg országosan megoldatlan. Az általános iskola befejezése után a tanulók a legkülönbözőbb utakat járják be, a többségi gimnáziumtól a nappali vagy bentlakásos szociális intézményig igen sokféle egyedi megoldás lehetséges. Különösen nehéz a nem beszélő, illetve súlyos viselkedésproblémákat mutató tanulók továbbtanulását biztosítani, ők sajnos napjainkban is hazaszorulhatnak, vagy a szociális ellátórendszerben kaphatnak ellátást. Ez azt jelenti, hogy ezek a tanulók nem élhetnek a Köznevelési Törvény által biztosított lehetőséggel, miszerint 23 éves korig részt vehetnének a nappali rendszerű oktatásban. Különösen problematikus a 14-16 éves korosztály helyzete, akik számára befogadó középiskolát gyakran minden erőfeszítésünk ellenére sem találunk.

Munkánk eredményességét az egyes tanulók szintjén tudjuk legpontosabban megmérni, ehhez informális és standard eszközök egyaránt rendelkezésre állnak, illetve Ambulanciánk rendszeres kontroll-vizsgálatai is fontos visszajelzést jelentenek. Legfontosabb mutató a társas és kommunikációs területen, illetve az önállóságban mérhető előrelépés, valamint a súlyos viselkedésproblémák enyhülése otthoni és intézményi környezetben.

További adattal szolgált eredményeinkkel kapcsolatban, hogy 2012 ősze és 2013 nyara között az Autizmus Alapítvány munkatársaival és az ELTE BGGYK autizmus szakirányának oktatóival együttműködésében megterveztünk és lebonyolítottunk egy olyan utánkövetéses vizsgálatot, melyben azt igyekeztünk megtudni, milyen iskolánk egykori tanulóinak felnőttkori kimenete. A vizsgálati csoport tagjai min.5-max.10 évig az Autizmus Alapítvány Iskolájába jártak, a kontroll csoport tagjai pedig integráltan nevelkedtek, vagy más, nem autizmus-specifikus, de sajátos nevelési igényű tanulókat ellátó iskolába jártak. Az adatfelvétel során megkértük a szülőket, hogy fogalmazzák meg véleményüket gyermekük jelenlegi helyzetével kapcsolatosan. A legtöbb szülő fontosnak tartotta, hogy gyermeke nagyon sokat fejlődött az

évek során és sokkal önállóbbá vált. Többen is megjegyezték, hogy gyermekük még most is nagyon sokat fejlődik. Aggodalomként leghangsúlyosabban a jövőkép hiánya jelent meg a válaszadók körében, ezen belül a megfelelő munka, értelmes elfoglaltság hiánya. A felnőttkori kimenet alakulása összefüggést mutatott a gyermekkori nyelvhasználattal, valamint az autizmus tüneteinek gyermekkori súlyosságával. A magasabb iskolai végzettség és az integrált oktatásban való részvétel az esetek többségében sajnos nem eredményezett megfelelő vagy jó felnőttkori kimenetet. Összehasonlítva a kísérleti és kontrollcsoportot a szülői helyzetértékelés tekintetében, úgy tűnik, hogy a korábban autizmus-specifikus fejlesztést kapott felnőttek szülei pozitívabban látják gyermekük helyzetét és teljesítményeit, illetve többen találtak már megfelelő és tartós elhelyezést a fiatal számára.

1. 7. Kapcsolataink

Legfontosabb partnereink a szülők. A szülői közösség céljainkat támogatja, problémafelvetéseivel segít, együttgondolkodik és tevékenyen részt vállal programjainkban.

Igény és kapacitás szerint szülőklubot, családi kirándulást szervezünk, egyéni konzultációt, családlátogatást és az otthoni autizmus-barát környezet közös kialakításának lehetőségét is biztosítjuk.

A szaktárca tartósan, bár sajnos egyre csökkenő mértékben támogatja az Autizmus Alapítvány munkáját, így igen jelentős a szerepe a kedvező gyermek és szakember arány megőrzésében.

Az Autizmus Alapítvány kiemelt partnere az AOSZ. A nevelés-oktatás területén leggyakrabban tantestületünk vezető szakembereit delegálja az Alapítvány különböző szakértői feladatok ellátására.

Folyamatosan együttműködünk a szakterületen országsszerte működő speciális és integráló köznevelési intézményekkel és olyan utazó gyógypedagógusokkal, akik autizmussal élő gyermekeket látnak el. Ezt a kiterjedt szakmai kapcsolatrendszert évtizedek óta ápoljuk, így mára több száz szakemberrel és számos intézménnyel állunk kapcsolatban. Részükről folyamatos, egyre növekvő igényt érzékelünk azzal kapcsolatban, hogy munkájukat módszertani tanáccsal, szakmai információval támogassuk.

Minden évben igen nagy létszámú hospitálót fogadunk, átlagosan mintegy 100 szakember és szülő látogatja meg intézményünket.

Folyamatos az együttműködés továbbá több szakértői bizottsággal is, hiszen tanulóink Budapest és Pest megye bármely részéről érkehetnek.

A tanulóinkat befogadó intézményekkel szintén igen aktívan keressük az együttműködés lehetőségét. A középiskolába vagy szociális ellátó helyre távozó fiatalok átadására is nagy hangsúlyt helyezünk, mely átvezetési terv készítésében, a fogadó szakemberek tájékoztatásában, a személyes, specifikus eszközök továbbadásában és szükség esetén hosszútávú szupervízió biztosításában valósul meg.

Az ELTE BGGYK autizmus szakirányához igen sok szálon kapcsolódik intézményünk. A posztgraduális autizmus kurzus tartalmi kidolgozását az Autizmus Alapítvány végezte el, majd a BA szintű szakemberképzés oktatóiként jelenleg is dolgoznak vezető munkatársaink. Az iskola ezen felül gyakorlóléhelyet biztosít az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar posztgraduális és BA szintű autizmus kurzusai számára és egyéb felsőoktatási/oktatási intézményekből is rendszeresen fogad hallgatókat.

Az elmúlt évek központi fejlesztési programjaiban iskolánk szakemberei képzések trénerként, szakértőként, de tanfolyami hallgatóként is kapcsolódtak.

1. 8. Pályázatok

Folyamatosan kerestük és keressük a pályázati lehetőségeket, azonban tapasztalataink szerint ezek a lehetőségek az utóbbi években sajnos egyre szűkülnek.

Az elmúlt évek legfontosabb projektjei a következők voltak:

2008-2011: Nemzetközi HANDS Projekt: az autizmus-specifikus szoftverfejlesztésben, tesztelésben és hatékonyságvizsgálatban 12-16 év közötti, jó értelmi képességekkel és jó verbalitással rendelkező, autizmus spektrum zavarral élő serdülők, illetve az őket segítő tanáraik vettek részt, akik különböző országok (Dánia, Svédország, Anglia és Magyarország) speciális iskoláiból, köztük az Autizmus Alapítvány Általános Iskolájából kerültek ki.

TÁMOP 3.1.6 - 2009-2011 között zajlott az „Egyensúlyban a világgal ” című projekt, melyben öt, különböző szakmai profilú budapesti egységes gyógypedagógiai intézmény osztotta meg egymással szakmai tudását és tapasztalatát.

A TÁMOP 3.1.6.-11/3-2011-0004 „Táguló Világ” című pályázat keretében kialakított eszközkölcsönzőt a projekt 2013-as lezárása után folyamatosan tovább működtettük. Az eszközkölcsönzőből többek között különféle augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, a szociális képességfejlesztés eszközei, vizuális órák vehetők ki. A szülőket egyénre szabott módszertani tanácsokkal segítjük az otthoni használat során.

2015-ben a „Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)” (TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001) pályázat keretében, a „Babzsák Fejlesztő Program – kiscsoportos fejlesztő program és eszközrendszer fejlesztési eredményességének vizsgálata és továbbfejlesztése” című kutatási projekt valósult meg az Educatio támogatásával.

2022-ben az RRF-1.2.1-2021-2021-00001 azonosítószámú **„Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára”** projekt alapján hordozható IKT eszközök (notebook) pedagógusok részére történő használatba adása programba kapcsolódtunk be.

2. Vezetői program

„A kommunikáció alapjai együttesen alkotják a legmeghatározóbb és legalapvetőbb tanulási folyamatot, amelyen mindannyian keresztülmegyünk; ezek elsajátítása olyannyira létfontosságú, hogy ha az egyén ebben a tanulási folyamatban nem ér el számottevő eredményt, akkor nehéz lesz tovább lépnie más területekre. „ (D. Hewett et al 2015)

Autizmus-specifikus köznevelési intézmény vezetőjeként a fenti idézet szellemében szeretném tervezni és szervezni iskolánk munkáját, megőrizve és fejlesztve intézményünk egyediségét, kialakult jó gyakorlatát.

A hazai oktatásügyben a változás állandó, a változó oktatáspolitikai, és jogszabályi környezet újra és újra végiggondolásra, alkalmazkodásra készíti a vezetőket. Az autizmussal kapcsolatos tudás és tapasztalat azonban alapvetően meghatározza a munka kereteit és tartalmát, függetlenül a szabályozók módosításától.

A köznevelésben végbemenő változások még nem teszik lehetővé annak teljes átlátását, hogy milyen lehetőségei lesznek intézményünknek arra, hogy fejlődjön, és a már elért eredményeit megőrizze, mégis fontos felvázolni a szükséges és lehetséges szakmai lépéseket.

2. 1. Gazdálkodás

Intézményünk alapító okirata szerint részben önálló gazdálkodású, a gazdasági feladatokat alapvetően a fenntartó végzi. Legjelentősebb kiadásunk a munkabér, hiszen a szakmai szükségszerűség miatt a jogszabályban garantálnál sokkal kedvezőbb szakemberlétszámot biztosítunk.

E mellett igyekszünk fejleszteni és szinten tartani a fejlesztő-és taneszközöket, a búrortatot. Pályázat, adomány és a szülők anyagi erőfeszítései teszik lehetővé az iskolán kívüli programok (pl. erdei iskola, kirándulás) megvalósítását. Intézményvezetőként igyekszem mindent megtenni az ésszerű és takarékos működés érdekében, illetve intenzíven keresem a támogatási lehetőségeket.

2. 2. Kiemelt pedagógiai feladatok

A következő évek legfontosabb vezetői feladatai:

- a jelen oktatáspolitikai koncepció által kijelölt feladatok végrehajtása a törvények, rendeletek által meghatározott keretek között,
- az új tartalmak bevezetéséhez szükséges feltételek biztosítása,
- megtalálni azokat a lehetőségeket, amelyek az iskola számára megteremtik az előrelépés lehetőségét a pedagógiai munkában,
- megőrizni az egyéni megközelítés lehetőségét és minőségi autizmus-specifikus ellátást biztosítani

2. 3. A köznevelési törvény által meghatározott feladatok

- A Pedagógiai Program és a Helyi Tanterv összehangolása a tartalmi szabályozókkal.
- Az önértékelési, tanfelügyeleti rendszerhez és a pedagógus életpályához kapcsolódó feladatok gördülékeny beépítése az intézményi működésbe az intézmény specifikumainak megőrzésével.

2. 4. Új kihívások és lehetőségek

Vezetői feladatom, hogy az Autizmus Alapítvány szakmai közösségével és a nevelőtestülettel együtt megtaláljam azokat a lehetőségeket, amelyek segítik eddigi erősségeink megőrzését, és új utakat jelölnek ki problémáink megoldására. Mindenképpen törekedni kell arra, hogy az elmúlt években megteremtett értékek továbbra is beépülhessenek programunkba.

Mivel az autizmus spektrumán érintett gyermekek, tanulók létszáma világszerte és így hazánkban is dinamikusan növekszik, egyre nagyobb igény mutatkozik a tudományosan megalapozott, egyéni felmérésen, tervezésen és fejlesztésen alapuló nevelő-oktató tevékenység iránt.

Fontos feladat a covid járvány alatt szerzett tapasztalatok beépítése a szakmai munkába, akár az online tér adta együttműködési lehetőségeket, akár a módszerek otthoni bevezetésének lehetőségeire gondolunk.

Fontos lehetőség a NAT-hoz és kerettantervekhez illeszkedő autizmus-specifikus módszertani útmutató kidolgozása és országos szintű megosztása.

Szintén kiegészítésre és fejlesztésre szorul az autizmus-specifikus egyéni felmérések kidolgozása, leírása, publikálása.

További tervünk új, tematikus oktatófilmek készítése, mely nagyban hozzájárulhatna a szakemberek módszertani támogatásához és az autizmus szakirányon tanuló hallgatók oktatásához.

Meg kell őriznünk és folyamatosan fejlesztenünk kell munkatársaink autizmus-specifikus tudását és a team munka minőségét, mivel ezáltal biztosítható az elért szakmai színvonal megőrzése, emelése. Ennek érdekében prioritást kap gyógypedagógusaink támogatása az autizmus szakirányú végzettség megszerzése érdekében, illetve a tantestület minden tagját segíteni kell autizmus-specifikus tanfolyamok elvégzésében, friss szakirodalmak megismerésében.

A tantestület fiatal tagjai számára folyamatos szakmai szupervízióval, a módszertani munkába való aktív bekapcsolódás lehetőségével igyekszünk biztosítani a szakmai előrelépés lehetőségét.

Intézményünk számára jelentős kihívás a megnövekedett, központilag előírt adminisztratív feladatok ellátása, melyek mellett továbbra is elengedhetetlen az állami előírásokban ugyan nem szereplő, de szakmailag nélkülözhetetlen dokumentáció vezetése is.

Modell intézményként szeretnénk fenntartani és bővíteni szakmai szolgáltatásainkat:

- Autizmus-specifikus pedagógiai módszerek megismertetése szakemberekkel.
- Elméleti és gyakorlati képzés színterének biztosítása gyógypedagógus, védőnő és pszichológusasszisztens hallgatók számára. Segítségnyújtás szakdolgozatok elkészítéséhez.
- Gyakorlóléhely biztosítása az ELTE Bárczi Gyógypedagógiai Kar posztgraduális és BA szintű autizmus kurzusai számára.
- Tájékoztatás speciális és integráló autista csoportok szervezésének jogi és szakmai feltételeiről.
- Az intézményben adaptált és kidolgozott tantervek, mérőeszközök, tananyagok, taneszköz minták, fejlesztő eszközök bemutatása, országos terjesztése.

- Autizmussal kapcsolatos szakirodalom ajánlása, a szakmai könyvtár anyagainak rendelkezésre bocsátása.
- Szakmai információk és tanácsadás autizmussal élő gyermekek nevelésének-oktatásának lehetőségeiről szülők, családtagok számára.
- Speciális autista csoportok helyszíni szupervíziója.
- Az Autizmus Alapítvány többi szakmai egységével együttműködésben szakmai napok, tanfolyamok szervezése.
- Integrációt vállaló többségi és gyógypedagógiai intézmények szakmai támogatása.

2. 5. Infrastrukturális fejlesztési feladatok

Épületeink állapota és a rendelkezésre álló terek sajnos nem a legideálisabbak. A fenntartó lehetőségeihez mérten évről-évre biztosítja a tisztasági festést és a biztonságos, balesetmentes működés feltételrendszerét, ugyanakkor jelentősebb felújításra sajnos nincs anyagi forrás.

Bútorzatunk jelentős része adományok révén újjult meg az elmúlt években, így a berendezés eklektikus, nem mutat egységességet. Ugyanakkor az autizmus-specifikus fejlesztés alapjául szolgáló jól elkülönülő, világos funkciójú fizikai struktúra adott.

A következő időszak feladata, hogy pályázati forrásból és adományokból esztétikusabbá tegyük az intézményi környezetet, megelőzzük épületeink amortizációját.

Összegzés

A közoktatás változásai számos, önmagában is jelentős feladatot rónak az iskolákra. A tennivalók most együttesen és időben is nagyjából egyszerre érkeznek, miközben az autizmussal élő tanulók és a velük foglalkozó szakemberek létszáma is folyamatosan nő, így intézményünk felé is egyre több szakmai kérés, igény fogalmazódik meg.

Minden változás egyben új lehetőségeket is magában hordozhat. Vezetőként tehát egyszerre tartom feladatomnak az iskolát irányítani, segíteni a változások megélésében, és kollégáimmal együtt felfedezni azokat az új elemeket, amelyeket érdemes beépíteni pedagógiai programunkba, és oda vezetnek, hogy az iskola eddigi jó hírét megőrizze, szakmai programjával vonzó maradjon az elkövetkező években is.